

ઈશનેબલ જમાનો

યાને

ડુબતી નૌકા.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

બુકસેલર જહુલાલ નારણદાસ.

માસીકું-જાડવ પુસ્તકાલય.

૬ સ્વામીનાથજીના મંદીર પાસે દુકાન

નડીઆદ.

સ વત ૧૯૭૬

સન ૧૯૨૩.

આવૃત્તિ ૧ લી

પ્રત ૪૦૦૦

કી મત

એક આનો.

સર્વ હક્ક પ્રકાશકને સ્વાધીન છે

૧૦૬૬૮

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોપીસર્કટ સંગ્રહ

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૦૮-૬૮ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ દેશનેલાલ રાજા
જાનનો

વિષય ૬-૧૨

Figure 6

વિવેકી નેકી ને ટેકી, વળી દીકરા હઠી માના,
 જામે મગ નામને કહીએ, મરી સરખુ ન કહેવાના;
 કહી સપડાઇ જઇએ તો, અણવીને ચતુરાઈ,
 કરિ હે હે હશી પડીએ, જામે તો વાણીયા ભાઈ. ૧

ગળી સ્ત્રી વાર ગરજોથી, ફરી વળી પાણી પીવાના,
 દિવાના વાયડા વહેમી, કહો તેથી ન પીવાના,
 પુખ્ત મસ્તક તણી કરીએ, મળે ભે રોકડી પાઈ,
 ખનાખનથી ખુશી થઈએ, અમે તો વાણીઆ બાઈ ૨

હલાલી બ્યાજ સદ્દામા, ઉથલ પાથલ કરોડોની,
અમે કરીએ પલક માહી, નથી દરકાર ત્રોટાની;
છતા એ ખોટ આવે તો, અમે ના જઈએ ગલરાઈ,
ફરરર કું કાઢીએ કાચુ, અમે તો વાણીઆ ભાઈ ૩

શ્રી લક્ષ્મીવિજય પ્રી પ્રેક્ષ (આન્ય) રતનપોળ નગરશેઠની
મારફીટમાં દેશાર્ધ રાયચંદ જગન્નાથે અપી-અમહાવાદ

ભુલ્યા ત્યાથી ફરી ગણીએ, પડી ભતાં ઉભા થઇએ,
મુકેલી પાઘડી માથે, ચડપ હંધ પાછી ફેરવીએ,
પડી કે આખડી જઇએ, કદી ઠીક ઠોકરો ખાઈ,
છના તેમાથી પણ રળીએ અમે તો વાણીઆ ભાઈ ૪

ગણી ત્રણ ચોકુ ચુવાળી, હીસાળે વાકુ ના વઢીએ,
બની ઉદાર તેમાથી અરધ નાણું જવા હંધએ,
લખી ખત ધીરીએ નાણા પ્રથમથી વ્યાજ કાપી લઈ,
રીઝી ઘર મારીએ એવા, અમે તો વાણીઆ ભાઈ ૫

દિવાની કેટલા દોડી, હુરાણુ જાતી વારટે,
વજ્રલ દરીએ લઈ બેલીક બધું નાણું વગર ટટે,
અને જો માર ખઇએ તો ઘડીભર રહીએ ગમ ખાઈ,
વખત આવે ના વીસરીએ, અમે તો વાણીઆ ભાઈ ૬

કુપાવી કોથળા માહી પુરી એક પાચ શેરીને,
પછીથી કઈ સપાટા હંધ પ્રસાદી હંધએ વેરીને,
પડી જઇએ પછી પોતે ઘણા ગુલામીઆ ખાઈ,
જળે પડીએ બીચારાને, અમે તો વાણીઆ ભાઈ ૭

તુટે ચમડી છના દમડી અવરને આપી ના હંધએ,
ખવાએ તેટલું ખાણું ખુશીથી ઘેર ના ખઇએ;
જમી પર ઘેર નાતોમા પછી ખુબ ઓડકારો ખાઈ,
વધારી ફાદ ને ફરીએ, અમે તો વાણીઆ ભાઈ ૮

મરણ કીયા કા લખોમા, વરા સંકેચ વણ કરીએ,
જમાડી પામીએ જસના, કુલણુ તે સમે બનીએ,
વરો વીતો જતા વાળુ, કરતા છાશ મગાવી,
ઊઘાડા ઘર નળે દાટા, અમે તો વાણીઆ ભાઈ. ૯

બાળાનો બળાપો ચાને કળેડાની કહાણી.

(રાગ-ગઝલ)

સુણો કહાણી કળેડાની, ધરીને ધ્યાન અબળાની,
કળેડુ કયા મઠાયુ આ, અરેરે ભાગ્યમા મારા ૧
થઈ હુ વર્ષ પદરની, પીચુ છે બાળ નાનેર,
લખાયા લેખ કયા આવા, અરેરે ભાગ્યમા મારા ૨
ડરે છે ભોલવા ટાણે, વિષયની વાત ના જાણે;
શુળી સમ સાસરી આવી, મળી કયા ભાગ્યમા મારા. ૩
વઢે છે વેણુ જે નણ્ણી, શુણાએ ના જરા કાને,
પિચાશી આ મળી સાસુ, અરેરે ભાગ્યમા મારા ૪
બળ્યા આ મહેલને માળા, મુકો પૈસા મહી પુળો,
ગરીબી કા લખાઈ ના, અરેરે ભાગ્યમા મારા ૫
ગમે શણુગાર ના સજવા, મને તે આગ સમ લાગે,
મુખે લોજન લખાયુ ના, અરેરે ભાગ્યમા મારા ૬
મળી સાહેલીઓ સઘળી, કરે છે મશ્કરી મારી,
સળગતી આગની હોળી, અરેરે ભાગ્યમા મારા ૭

જીવાની જોસમાં માતા, વીહાળી લાલ ધરકીને,
 નીસાસા નાખતી હું તો, અરેરે ભાગ્ય પર મારા. ૮
 ચહે ચીત્ત જર્જી છીનાળી, છતાં નીતી તબજો ના,
 રહી આશા નીરાશા આ, અરેરે ભાગ્યમાં મારા ૯
 મળી છે કાગને મેના, જડયો પત્થર મણી સ ગે,
 લખ્યો ના લેખ વીધવાનો, અરેરે ભાગ્યમાં મારા ૧૦
 કદી હું હોત વીધવા તો, હતું આથી ઘણું સારૂ,
 બળાપો આ રહ્યો કથાથી, અરેરે ભાગ્યમાં મારા ૧૧
 દઉં આ દોશ હું કોને, પુરી છુ પુવંની પાપી,
 કરે જો ઘાત હું મારી, ઠરૂ છુ આત્મની ઘાતી ૧૨
 નીમીત્ત તો તાત છે મારો, અધમના કૃત કરનારો,
 નહીં પેઢાશ કરનારો, હરામી અન્ન ખાનારો. ૧૩

* * * *

કર્તા—

કખાલો કે કળીનાઓ, કરે છે જે દુડીતાનો,
 સુખી કે દી નહિ થાયે, જરૂરે સત્યથી માનો. ૧૪
 બીચારી ગાયને પુત્રી, ગમે ત્યા મોકલી જાયે,
 કદાપી ના નહી કહેશે, ભલે બેહાલ ત્યા થાયે. ૧૫
 પટેલો ન્યાતના મોટા, સુધારો ન્યાતની સ્થિતિ,
 જવાબો આપવા પડશે, પ્રભુની રાખજો લીતી. ૧૬

તમે છો ન્યાતના રાજા, છતાં શું પાપ આ થાયે,
 જુઓ બાળા બળીદાને, અતી અન્યાયથી જાએ ૧૭
 ન હોએ જેહમા સત્તા, કહે માધવ કમાવાની,
 ધરીને અગ પર સાડી, વઢોને જય ભવાનીની ૧૮
 બનીને હીજડા જેવા, જઈ સુવાળમાં રે'જો,
 મજૂરી વીણુ જો નાણાં, મળે નહિ તો મને કે'જો ૧૯
 (લેખક-શા. માધવલાલ છગનલાલ-પેશાપુરવાળા.)

સફેદ ઠંગ યાને બગ ભગત.

(રાગ—ગઝલ.)

જુઓ જગમા વધ્યા બાવા, ધુતીને સર્વને બાવા,
 નવીન આ પથ કાઢ્યો છે. ખરે સૌને બનાવાને. ૧
 ધરીને હાથમા ઝે.ળી, શરીરે રાખ બહુ ચાળી,
 ગળામા માળ ઘાલી છે, અરે પૈસા કમાવાને ૨
 નસીબો સર્વના જોતા, ભવિષ્યો સર્વને કહેતા,
 કીતાબો હાથમા ધારી, પુરા જ્ઞાની ગણાવાને ૩
 ગીની, ચાદી અને રૂનો, કરાવે કેંકને સદ્દો,
 મજાની રૂપ આપે છે, બિચારાને રડાવાને ૪
 બતાવે કૈાઈકને તેજી, બતાવે કૈાઈકને મદી,
 બઝાઈ હાકતા ભારી, પછી રાડો પડાવાને ૫
 કહે છે સર્વને અન્યા, જુવો બાપા બન્યા સૌનાં,
 જટા મોટી વધારી છે, અણુચીને બનાવાને. ૬

બીચારા અંધ ભકતોને, ભભાવીને શુરૂ થાતા,
 મુડી ચેલા અને ચેલી, નરક ગામી ખુશી થાતા ૭
 પછી ફાટા પડાવીને, કરાવે ચર્ણની સેવા,
 રખડતા રોજની પેરે, જમી મીઠાઈને મેવા. ૮
 ગરીબ અજ્ઞાન બાળાઓ, તજી સ્વામી તણી ભક્તિ,
 શુરૂ સમ તેહને ધારી, અહો નિશ પ્રેમથી ભજતી ૯
 ફસારી ભળમા પુરી, કરે છે જ્ઞાનના ચુરા,
 પતિવૃત્ત તેહનું હરવા, વિષગમ અંધ છે પુરા ૧૦
 ઘડી શૃંગારની ટીકા, ઘડી અદ્વૈતની ગીતા,
 ઘડી સુર્તિ તણી સેવા, બતાવાને નથી બીતા ૧૧
 અરે ! ભાઈ અને ઝહેનો, અરજ મમ ઊરમા ધારો,
 કરો પુનઃ હરામીની, જરા ડહા થકી સારી ૧૨
 લેખક-શાહ માધવલાલ છગનલાલ પેથાપુરવાળા.

વાંઠાનાં વલ્લખાં અને દલાલોની દોડધામ.

(રંગ-ગઝલ.)

વાંઠા—

જે હોય કન્યાના દલાલો, આગણે અમ આવળો;
 તેડુ અમારૂં ધ્યાનમા લેઈ, આગણે અમ આવળો ૧
 મળશે દલાલી અહીં ઘણી, બીજનેથ તમારૂં ભમશે,
 આશા અમારી પુરશે, તેતો દલાલી પામશે ૨

સોદા બધા નક્કી કરી, બુકમાંથી નોધી લાવજો,
 તેડું અમારૂં ધ્યાનમાં લેઈ, આગણે અમ આવજો ૩
 બુચ્ચો દલાલો છે બધા, કેઈ શેર ને ચાંદી તણા,
 અળસી હીવેલી સુતરના, કાપુસના પણ છે ઘણા ૪
 આ-પણ નવો વેપાર છે, પરવા ન કોની ધારજો,
 તેડું અમારૂં ધ્યાનમાં લેઈ, આગણે અમ આવજો ૫
 ભાઈઓ ભલે આવ્યા તમે, કરવા દલાલી કારમી,
 શરતો અમારી સાલળી, કરજો દલાલી કારમી ૬
 પાછળ નહિ વાધો પડે, તેહું કરીને આવજો;
 તેડું અમારૂં ધ્યાનમાં લેઈ, આગણે અમ આવજો ૭

આંધળો—

આ એક છે કાણી અને, ખીજી થકી દેખાયના,
 ખાડો અને ખાભોચીયું, આ નેત્રથી પેખાયના ૮
 ઊમર વરસ છે પાતરીની, ધ્યાન માહી ધારજો,
 તેડું અમારૂં ધ્યાનમાં લેઈ, આગણે અમ આવજો ૯

બુઢાણ—

હિમ્મર થઈ ઝાઝી હવે, આ વાળ પણ ધોળા થયા,
 આ ગાલમાં ખાડા પડ્યાને, દાંત સૌ બુચ્ચો ગયા ૧૦
 કન્યા યુવાની ખીલતી, શોધી સરસ અહીં લાવજો,
 તેડું અમારૂં ધ્યાનમાં લેઈ આગણે અમ આવજો ૧૧

ઉલ્લુસીંહ—

આ પુત્ર છે મમ બાવલો, ને જીવગીનો યોગડો,
ગાડો અને ઘેલો દીસે, ને ભુત સમ તે આપતો. ૧૨

પેદાશ કરવી હોય તો, નેડી રૂપાળી લાવલે,
તેડું અમારૂં ધ્યાનમાં લેઈ, આગણે અમ આવલે ૧૩
દલાલો—

મહાશય અરજ સૌ ધ્યાનમાં લઈ, આગણે તમ આવીઆ,
ઈચ્છા તમારી પુરવા તમ આગણે અમ આવીઆ ૧૪

બુઝો સહુ દેવાગના સમ, છે જરા ખામી નથી,
વિદ્યા ભણી કુશળ થએલો, લેશ પણ ખામી નથી ૧૫
દીપાવશે તમ આગણે, તેવી લઈને આવીઆ,
પેદાશ કરવા પેટની, તમ આગણે અમ આવીઆ. ૧૬

કર્તા—

ધીક્કાર છે તમ પેટને, જગ યોગવા શું જન્મીયા,
પર પુત્રીને કુવે ઉતારી, નકં ખાવા જન્મીયા ૧૭

ક્રીડા પડો રૌ-રૌ તમારા, પેટમાં ઓ પાપીઆ;
ડુળી મરો તમ શ્યામ સુખ, લઈને અરે ઓ પાપીઆ ૧૮

ઓ! ન્યાતના શેઠો જરા, હાલત બુઝો નિજ ન્યાતની,
વિક્રય તણા વહેપારથી, હાલત બુઝો નિજ ન્યાતની ૧૯

ફે ન્યાતમાં નિજ ન્યાતના, શેઠો કરે અન્યાય આ,
પૈસા તણા છકમાં છકી, વિક્રય કરાવે હાય આ ૨૦

બાળા તથા શ્રાપો પડે, તે શેઠીઆની જાત પર,
માધવ કહે પ્રીતકાર છે, તે શેઠીઆની જાત પર. ૨૧
(લેખક-માધવલાલ છગનલાલ પેથાપુરવાળા)

જરની જોડે ચાને પ્રપંચી પ્યાર.

સુષોને સુદરી મારી, ફના હુ તો થયો ભારી,
હવે સુષુ વાન તું મારી, હવે બાકી શું છે લેવું
જહર તારૂં દીલે વ્યાપ્તું, મહારી મત્ર તું બહુજે,
દીધું છે તન બદન આપું, હવે બાકી શું છે લેવું.
કરી ના માલની પરવા, કરી ના આગરૂં વા'લી,
જીવન દીધું બધું આલી, હવે બાકી શું છે લેવું.
ઠગારી તે ઠગી લીધો, ગુનેગારી ન મારી છે,
હૃદય મારૂં હરી લીધું, હવે બાકી શું છે લેવું.
ઘડીએ ના સુખી કીધો, લુટીને માલ સૌ લીધો,
ઉતારી કુપમા દીધો, હવે બાકી શું છે લેવું
પ્રથમ ના બહુતો આવી, લખેલું તે થયું ભાવી,
દીધો પ્રેમેજ લોભાવી, હવે બાકી શું છે લેવું
હૃદય જોયું બહુ તારૂં, મગર એરી કટારીનું,
વીધીને ટુકડા કીધો, હવે બાકી શું છે લેવું.
કમળ પર શું ભ્રમર લોળો, દગાથી હાય સપડાયો,
ઈંદ્ર વિશ્વાસ રખડાવ્યો, હવે બાકી શું છે લેવું.

અધમ બુદ્ધિ તણી નારી, ખુવારી તે કરી ભારી,
ફટયા શું દેવ મોરારી, હવે બાકી શું છે કરવું
અરે ઓ ! નીચ વેશ્યા તે, લગાવ્યા નેનના ખજર,
કીધા છે હાલ તે પુરા, હવે બાકી શું છે લેવું.
હીવાનો હું થયો ખ્યારી, જીવન આધાર તું ભારી,
મળો તો થાઈ આભારી, રહ્યું છે એટલું કરવું

વઢેલી વનિતા—(કામાધને આપેલો જવાબ)

અરે ઓ કામના અધા, વિચારી જો જરા નજરે,
પ્રિયા છે કોણ અહીં તારી, હવે તું ઇશને ભજરે
અમારો એજ છે ધર્મ, જીયુચકને બનાવાનો,
નથી તે વીણ કંઈ ફેરો, અમારે નો કમાવાનો
પ્રિયા ખ્યારી અગર *પાળી, ગમે તેવું તમે માનો,
પત જો થઈ મરો તેમા, અમારો દોષ છે શાનો
હિતરને તું હવે હેઠે, લવારી છોડને તારી;
તજ દે આશ તુ મારી, નથી કોઈ અહીં ખ્યારી.

કર્તા—

પ્રપચી ખ્યારમા ડુળી, રખડતા કેક મે લેયા,
કહે “માધવ” ફસી ફ દે, અનેકે પ્રાણને ખેલા

લેખક—માધવલાલ જગનલાલ શાહ—પેથાપુરવાળા

*પાળી=છરી

વ્યસનીને વિનતી.

વ્યસની નિનોદના વહેવારીઆરે, સુષો વાત આ એકરે,
દેવાળીઆ કોઈ ના કહે, તેવો રાખજે સૌ ટેકરે—

વ્યસનીની વાત ભાઈ સાંભળો.

દારૂ પીએ કેક દાનવીરે, ધરી મરઠનો વેશરે,
દેવી પુરાણુનો લે દાખલો, એ છે પરસાદી બેશરે—

વ્યસનીની વાત ભાઈ સાંભળો.

જર શુભાવે એ ગાંઠધારે, કરે ઇજ્જત લીલામરે,
રોગી બનીને રીબાય છે, સેવે નકંડુ ધામરે—

વ્યસનીની વાત ભાઈ સાંભળો

નારી રૂવે ઘેર આપડીરે, કરે ફાકડાળ બહારરે;
છેમા ભીખારી પેરે આથડે, ઘટે ચૌટે વહેવારરે—

વ્યસનીની વાત ભાઈ સાંભળો.

બીડીએ બગાડયો બધા દેશનેરે, કર્યા ગાજે ગમારરે;
વિજાઆ દેવીએ વસુધા મહી, કર્યા આળસના ચારરે—

વ્યસનીની વાત ભાઈ સાંભળો.

સુખે સુવાયના સેજમારે, બધી સત શુષ્ક થાયરે,
લાગ્યો ક્ષય રોગ એ તેમા કહી, વેલો જમપુરમા બયરે—

વ્યસનીની વાત ભાઈ સાંભળો.

આદી પડે છે કાળજેરે, જુઓ આખ ઝીણી થાયરે;
નુર ઘટે છે શરીરનું, હાડ પીંજર જણાયરે—

વ્યસનીની વાત ભાઈ સાંભળો.

“માધવ” કરે છે બિનતિરે, મુકો બસનની ટેવરે,
 સુખી થયા સંસારમાં, શરીર સુધરે તતખેવરે-
 વ્યસનીની વાત ભાઈ સાભળો.
 (લેખક-માધવલાલ છગનલાલ-પૈથાપુરવાળા)

અલીમાનીને ઉપદેશ.

(રાગ-ગઝલ)

અજરને ભેડાને ભાઈ, જરા જગનાથની સાથે,
 બન્યા શું અધ માયામા, ભમે છે કાળ સૌ માથે ૧
 પ્રપચો સર્વ છે ખોટા, છતાં સાચુ ગણી બેઠો,
 હશે છે કાળ ભેડાને, છુપાઈને અરે બેઠો ૨
 કદાપી સત કે સાધુ, તમારે આગળે આવે,
 નથી દમડી કદી હેતા, તમારે કામ તે આવે. ૩
 કરો છો ડાળથી સેવા, ધરો છો દેવને મેવા,
 નકામુ માન મેળવવા, પછી નિજ બાળને દેવા ૪
 બનાવ્યા મહેલને માળા, રૂડા બાગો મનોહારી,
 વસાવી છે ઘરે ગાડી, વળી મોટર ઘણી સારી ૫
 નથી પરમાર્થ કંઈ કરતા, અહોનિશ મોજમા કરતા,
 વડાઈ ન્યાતમા લેવા, અતીશય વીત વાવરતા ૬
 ગળે તુળશી તણી માળા, પહેરી ગજમા નાતા,
 કરી ટીલા કપાળે હા ! નીચમથી દર્શને બતા. ૭

દયા નહીં લેશ કંઈ પારો, અભાગી દીન પ્રાણી પર,
 કરો છો ત્રાસની વૃક્ષી, ગરીબ કમાળ નોકર પર. ૮
 ચઢી અણીમાનની ટોચે, બનો છો નકંના વારસ,
 કથીરને કર મહીં પારી, જુમાવો છો ખરો પારસ. ૯
 જવાનું છે ખચીત બધું, વરસ પચાસ કે સાઠે,
 નથી ચીરકાળ રહેવાના, નહીં કે ભ્રમ અહીં આઠે. ૧૦
 ઘડી બહેલા અગર મોડા, શરણ જગનાથની થાણુ,
 તણને આ ક્ષણીક સુખો, હજુર કીરતારની બાણુ ૧૧
 ચહો એ ધામ ઈશ્વરનું, કરો નીષ્કામની ભક્તિ,
 દયાળુ તે બહુ કરશે, અતુલ છે તેહમા શક્તિ ૧૨
 (લેખક-માધવલાલ હગનલાલ-પેથાપુરવાળા.)

સુધરેલીની માગણી

(સગ-ગઝલ.)

તણ આ ખટકનું બધન, પ્રિયુ ! મોંભે ઉડાવોને !
 સુધારાના બની સાથી, કબલના સૌ હડાવોને !
 જમાનો આ નવો આવ્યો, નવું સૌ જ્ઞાન છે લાવ્યો,
 મને પ્રિય ! એ ઘણું લાવ્યો, તમે એને વધાવોને !
 પ્રિયુલ પ્રાણુથી ખ્યારા, સુખો બે બોલ આ મારા,
 તણને સહુ જુના પારા, નવી દેશન જમાવોને !

રસીલી હું ભલી નારી, પિયુ, હકદાર છું ખ્યારી,
સુષ્ણીને વાત આ મારી, જૂના વહેમો જલાવોને !
જવું છે પાર્ટીમા આજે, કલળને સ્થાપવા કાજે,
વિના ફેસે હૃદય લાજે, બચ્ચરેથી અપાવોને !

ગમે શું ચોળીઓ આવી ? પિયુ, લો પોલકા લાગી,
મબ્બનો ફેસ પહેરાવી, સુધારામા ખપાવોને !
જગતના વેદિયા ઢોરા, સુધારાને ગણે ખુરો,
મને તો શાખ છે પૂરો, ગમારોને હરાવોને !

જીવનનો કાયદો શું છે ? બધું હબગ દિલે ખૂચે,
મઠમ સમ મ્હાલવુ રૂચે, ખીસા પૈસે ભરાવોને !
અપાવો ખૂટની જોડી, સરસ જેની ઉંચી ઝોડી;
મને સાથે સદા તેડી, પિયુ નાટક બતાવોને !

બબરે બાઉ છું જ્યારે, પગે ચાલુ સદા ત્યાર,
ધટે શું એ જરા રે ! રે ! મને મોટર અપાવોને !
શરમ સૌ આપણે હરીએ, બની ક્ષ્મક બધે ફરીએ;
ઉપાધિ સૌ ઉઠે દરોએ, નિહર થઈને ડુબાવોને !

તજીને જ્ઞાતિની પરવા, સુધારા સ્થાપીએ ગરવા,
સુશોભિત હાઉસને કરવા, સરસ ફેાટા પડાવોને !
હવેલી આ નથી સારી, લબાવે છે અતિ ભારી,
હૃદયમા હોશને ધારી, બીજી બિલ્ડીંગ બનાવોને !

નહિ ચરમા વિના ચાલે, સુધારાની સમા કાલે;
 કરી હોસી બધાં બાળે, ધરણી કેં ઘડાવોને !
 ખરિદો એક કેા વાડી, લઈ ત્યા આપણી ગાડી,
 હવા ખાવા જશું દા'ડી, હૂકમ મારો ઉઠાવોને !
 ચહો જો નાથ આ કાયા બદનની હોય કેં માયા;
 વસાવો એક કેા દાયા ! અદેખાઈ ગુમાવોને !
 ઉંચુ અત્તર અપાવોને, સદા સુખમાં ગુલાવોને,
 અજબ લપકો બતાવોને, સુધારાને દીપાવોને !

* * * * *

જુઓ આ નાર અલબેલી, ઉભય કુળની શરમ મેલી;
 ગણાવે હાય ! સુધરેલી ! સુધારો એ હઠાવોને !
 છકેલી પાટી'મા બતી, અને ત્યા નાચતી-ગાતી,
 અનીતિ માહી લપટાતી, ખરો રસ્તો બતાવોને !
 મિસિસ કે મિસ બને નારી, અવરની કીસ ગણે ખ્યારી,
 બનાવે જી દગી ખારી, અરે, એને બચાવોને !
 પતિનું 'માન ના રાખે, હૂકમના શબ્દ સાં ભાખે,
 નહિ કિરતાર એ સાખે, છકેલીને જણાવોને !
 પતિને પાવલી રોજી, પ્રિયા તો ફેંશને મોજી,
 કહો શું સુધરે બાજી ? જગતને એ પૂછાવોને !
 નવી નિત્ય સાહીને ચોળી, ધરે બસ, નાર નખરાળી;
 લચકતી બય મત વાલી, નીતિ એને પળાવોને !

ગણેા ના શાસ્ત્ર કેા સારું, સચુ-સખીની ના ખ્યારું,
 સુધારે હાથ ! ધર માર્યું ! ! બધે એવું છપાવોને !
 સુધારો કહી રખડનારી, હબરોની કરે ચારી,
 અરે, સૌ કેળવો નારી, સરલ પથે ચલાવોને !
 કરી પરમાર્થને પ્રીતે, રહે નિજ દેશના હિતે,
 પ્રભુનું ધ્યાન પ્રભુ ચિ-તે, પ્રિયાને સૌ ધરાવોને !
 “પતિ નિજ પ્રાણથી ખ્યારો,” સુખદ એ મત્ર છે સારો,
 સતિ, સૌ અંતરે ધારો, સુધારો એ સ્થપાવોને !

(ઋષિમુખ પૃષ્ઠ ૨૩૧ ક્ષેપક-ધીરજ.)

નવા જમાનાનો જે-ટલમેન.

(રાગ-મનહર)

અતર કુલેલ અગ કેશમા ધુપેલ ધાર;
 છેલ્લાર્ધ કરીને છેલ નીકળે સુહાગીઓ
 છુટને સ્ટોકીંગ પાય હાથ લાકડી જણાય,
 સાફ સુંદ કરી અગ ચાલે વરણાગીઓ
 નાટકમા જાતો નીતે સીગારેટ પીએ પ્રીતે,
 નીશો કરી નીશદીન ખોટા છદે લાગીઓ.
 પરનારી કેસા ખ્યારે વધ્યું તે જોયુ જુગારે,
 નાણું ખોઈ નીર્ધન થયો નર તે અલાગીઓ

મુચના—આ પુસ્તકના સર્વ હકક પેથાપુરવાલા શા માધવલાલ
 હમનલાલને સ્વાધીન છે માટે કોઇએ તેમની રજા સીવાય
 છપાવુ નહિ

સસ્તી કીમતમાં ઉત્તમ વાંચન તેયાર છે.

ભક્તનનાં રાષ્ટ્રીય ગીતો	૩. ૦-૧-૦
વર્તમાનકાળનો ઇન્સપેક્ટર ...	૦-૧-૦
રાષ્ટ્રીય ગરબા-રવરાજ્ય ગર્જના... ..	૦ ૨-૦
સંગીત રાશીકળા સચીત્ર વાર્તા...	૦-૬-૦
રવરાજ રવરાજ	૦-૧-૦
કળીચુગનાં સતી ભાગ ૧-૨	૦-૨-૦
બ્રહ્મ (રતીન્દ્રનાથ ટાગોર કૃત) .	૦-૨-૬
રાજર્ષિ ભટ્ટાચાર્ય-સચીત્ર વાર્તા ...	૦-૮-૦
ડાકા ગુલ બત્તો હજમ ...	૦-૧-૦
ચંદ્રાવલીની ચંદ્રા-ભાગ ૧-૨ ..	૦-૨-૦
ચુખાઇની ચૈકાણી ભાગ(૧-૨-૩-૪) ..	૦-૪-૦
કળીનો કેર	૦-૧-૦
જસમાઓડણ ફેન્સી ટાઇટલવાળી ...	૦-૧-૧
સોળ વરસની સતિ નવ વરસનો પતિ— (ભાગ ૧ થી ૬)	૦-૪-૦

બુકસેલરો અને ફેરી કરનારા ગૃહસ્થોને ભરપૂર
કમોશન આપવામાં આવે છે.

બુકસેલર જુહાપાલ નારાયણ-નડીઆદ.

